

Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Liberal Alliance har den 20. november 2019 indgået aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2020-2023.

Principper for udmøntning af reserven

Partierne bag aftalen er enige om, at ”reserven til foranstaltninger på social, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet” skal fungere som en katalysator for en bæredygtig, helhedsorienteret og forventet mere virkningsfuld socialpolitik. Partierne er desuden enige om, at civilsamfundet spiller en helt afgørende rolle i den sociale indsats. Processen for en kommende drøftelse af principperne for den fremtidige udmøntning af reserven fremgår af bilag 1.

Klare rammer for økonomisk støtte til frivillige, sociale organisationer

Partierne er enige om at igangsætte et arbejde, der skal skabe klarhed over rammerne for statslig økonomisk støtte til – og styrke samarbejdet med – frivillige, sociale organisationer.

Frivillige sociale organisationer spiller en vigtig rolle i indsatsen for udsatte børn, unge og voksne og mennesker med handicap. Mange organisationer oplever imidlertid, at de bruger kræfterne på at finde finansiering fra år til år, og at de har svært ved at planlægge indsatsen bare få år frem i tiden.

Arbejdet skal ses i sammenhæng med den drøftelse, partierne er enige om at have om principper for udmøntning af *reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet*.

Arbejdet skal bidrage til at målrette støtten til civilsamfundet samtidig med, at organisationernes mulighed for planlægning styrkes. Der skal endvidere være fokus på, at der bliver skabt ro til at opnå de formål, som støtten er givet til.

Desuden skal arbejdet munde ud i forslag til, hvordan den politiske prioritering kan ske med afsæt i aktuelle temaer (fx udsatteidræt, kvalitetsunderstøttelse og akkreditering), viden om målgrupper, type af indsats (fx rådgivning) mv.

Partierne er enige om, at implementeringen af en ny tilgang til støtte til civilsamfundet vil ske gradvist.

Arbejdet forankres i Social- og Indenrigsministeriet og vil blandt andet tage afsæt i den igangværende implementering af de 15 anbefalinger til en forbedret og forenklet støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige socialområde, som en arbejdsgruppe fremsatte i oktober 2018.

Som led i arbejdet vil der blive afholdt tematiske møder, hvor organisationer på området har lejlighed til at komme med input til arbejdet, bl.a. med henblik på at belyse de forskellige behov, der kan være hos store hhv. små organisationer, bedre muligheder for synergier mellem organisationer mv.

Arbejdet skal munde ud i forslag, der vil blive drøftet politisk som led i udmøntningen af *reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet* for 2021-2024.

Primo 2020 vil aftalepartierne modtage en procesplan for arbejdet. Forhandlingerne indledes i foråret 2020 og afsluttes forud for forhandlingerne om udmøntningen af reserven til *foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet* for 2021-2024.

Aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023 indeholder følgende initiativer:

Styrket frivillig økonomi- og gældsrådgivning

Økonomiske vanskeligheder og gæld er med til at fastholde mennesker i udsathed. Det fremgår blandt andet af den nationale kortlægning af hjemløshed fra 2019, at 26 pct. af personerne i hjemløshed nævner økonomiske vanskeligheder som en væsentlig årsag til, at de er endt i hjemløshed. Derfor er partierne enige om at styrke den frivillige økonomi- og gældsrådgivning ved at etablere landsdækkende tilbud. I 2018 blev der gennemført i alt 6.400 rådgivningsforløb inden for den eksisterende ordning. Med aftalen ønsker partierne, at flere, herunder unge, skal have adgang til gældsrådgivning af høj kvalitet, og at gældsrådgivningerne skal bygge bro og samarbejde med relevante kommuner, myndigheder og andre civilsamfundsindsatser om en helhedsorienteret, tidlig og forebyggende indsats. Det kan indebære udgående og forebyggende rådgivningstilbud til særlige målgrupper som fx unge med en begyndende spillegæld, der fx kan foregå på ungdomsuddannelser og lignende, eller andre mennesker, der står i en svær økonomisk situation og samtidig skal håndtere livskriser som fx skilsmisse og spørgsmål om forældremyndighed. Midlerne udmøntes gennem en ansøgningspulje målrettet frivillige og sociale foreninger og private organisationer, herunder almene boligorganisationer, jf. bilag 2.

Endvidere videreføres den fælles vidensfunktion, der blev oprettet i 2018 af ti rådgivningsorganisationer med henblik på at udvikle og implementere den kvalitetsmodel på området, som vidensfunktionen har udviklet. Partierne ønsker, at vidensfunktionen fortsat skal sikre organisationernes udvikling og efterlevelse af kvalitetsmodellens standarder om indhold i gældsrådgivning, kompetencer, etik og dokumentation. Desuden skal vidensfunktionen styrke organisationernes videndeling om gældsproblematikker og samarbejdet blandt de frivillige foreninger og organisationer. Ansøgere til ansøgningspuljen forpligter sig til at arbejde efter kvalitetsstandarder fastsat og beskrevet i vidensfunktionen og kan i ansøgningen oplyse om evt. akkreditering.

Der afsættes i alt 55,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Fritidspas til socialt udsatte børn og unge

Udsatte børn og unge deltager i mindre grad i organiserede fritidsaktiviteter end andre børn og unge. De mister dermed muligheden for at knytte relationer og opbygge sociale kompetencer, som på sigt kan være med til at hjælpe dem ud af udsathed. Derfor er partierne enige om at understøtte udbredelsen af fritidspas til udsatte børn og unge med henblik på at øge deres deltagelse i fritidsaktiviteter i det lokale foreningsliv.

Kommunerne kan i dag tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge med behov for særlig støtte. En undersøgelse fra 2019 viser imidlertid en stagnation i antallet af kommuner, der tilbyder fritidspas. Derfor oprettes en ansøgningspulje, jf. bilag 2, som kan søges af kommuner, der ikke har en fritidspasordning. Tilskuddet gives til kommunernes arbejde med fritidspasordninger til udsatte børn og unge, herunder:

- Økonomisk støtte til udsatte børn og unge til deltagelse i fritidsaktiviteter, for eksempel til dækning af udgifter til kontingent og udstyr.
- Lønudgifter til aflønning af fritidsvejleder(e), samt evt. andet fagpersonale, der udgør en bærende del af arbejdet med fritidspas.
- Kurser o.l. for fritidsvejledere og evt. ledere samt frivillige i foreningerne.
- Formidling af fritidspasordningen fx til målgruppen, foreninger, forældre mm.

Socialstyrelsen skal foretage en vidensopsamling fra tidligere fritidspasinitiativer og erfaringer i kommuner og på den baggrund udarbejde en vejledning for fritidspasmodellen til de kommuner, der modtager midler via ansøgningspuljen. Sideløbende foretages en kortlægning af, hvor mange kommuner der har fritidspasordninger.

Der afsættes i alt 22,3 mio. kr. til indsatsen i perioden 2021-2023.

Styrket infrastruktur på civilsamfundsområdet

Mange frivillige sociale organisationer er små og drevet af frivillige med hjertet på rette sted, men kan have behov for at kunne trække på støtte, rådgivning og kompetenceudvikling udefra for at løfte opgaven. En stærk infrastruktur, der kan understøtte civilsamfundet, er central.

Partierne er derfor enige om at videreføre tilskud til eksisterende infrastruktur på det frivillige sociale område, som i dag på hver deres måde understøtter udvikling, tværgående samarbejde samt kompetence- og kapacitetsudvikling på området. Det gælder følgende organisationer:

- *RådgivningsDanmark* driver bl.a. en akkrediteringsordning for frivillige, sociale rådgivningstjenester med henblik på kvalitetssikring af indsatserne.
- *Fonden for Socialt Ansvar* er en paraplyorganisation for seks konkrete indsatser, herunder Natte-ravnene, Bydelsmødrene og Familieiværksætterne, ligesom de driver et netværk med repræsentanter for omkring 60 frivillige organisationer og et udviklingsprogram for nye ideer.
- *Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA)* tilbyder kurser og støtte til kapacitetsopbygning til frivillige, sociale foreninger. CFSA er en selvejende institution under Social- og Indenrigsministeriet, som har til formål at styrke og udvikle frivilligt socialt arbejde i Danmark og formidle viden om civilsamfundet.

Endvidere er partierne enige om at afsætte midler til en ny frivillighedsundersøgelse, der skal undersøge udviklingen i frivilligt arbejde i Danmark, herunder andelen af personer uden for arbejdsfællesskabet som deltager i frivilligt arbejde.

Der afsættes i alt 52,4 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Permanent støtte til julehjælp, sommerferiehjælp og nødovertatningstilbud

Partierne er enige om at videreføre og permanentgøre støtten til julehjælp, sommerferiehjælp og etablering af midlertidige nødovertatningstilbud. Partierne er endvidere enige om at styrke støtten til julehjælp og nødovertatning ved at forhøje den årlige bevilling med 1,0 mio. kr. Midlerne udmøntes gennem ansøgningspuljer, jf. bilag 2.

Støtte til julehjælp

Der er hvert år mange økonomisk klemte og socialt udsatte familier med børn, der ikke har råd til at holde jul med mad og gaver. Julehjælpen målrettes udsatte familier med børn, idet behovet vurderes at være størst i disse familier.

Støtte til sommerferiehjælp

Mange socialt udsatte familier med hjemmeboende børn har ikke mulighed for eller overskud til at arrangere sommerferieophold. Sommerferiehjælp henvender sig til familier, der fx er præget af misbrugsproblemer, psykisk sårbarhed, mistrovisel, social isolation, økonomiske problemer mv.

Støtte til etablering af midlertidige nødovertatningstilbud

Vinteren er ofte hård for mange hjemløse, der af forskellige årsager ikke altid har et sted at overnatte, hvilket fører til en række helbredsmæssige problemer. De mange frivillige og kommunale nødovertatningstilbud, der hver vinter etableres for gadesovende hjemløse med lovligt ophold, udgør dermed et nødvendigt supplement til øvrige tilbud på området.

Der afsættes i alt 15,0 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til de tre ansøgningspuljer.

Videreførelse af BPA-rådgivningsfunktionen

BPA-rådgivningsfunktionen (Borgerstyret Personlig Assistance) har til opgave at vejlede og rådgive borgere, som har en hjælperordning efter servicelovens §§ 95 eller 96, i at varetage arbejdsgiver-

og/eller arbejdslederansvaret. BPA-rådgivningsfunktionen understøtter dermed borgerens selvstændighed og medvirker til at sikre gode arbejdsvilkår for hjælperne i ordningen. En evaluering af BPA-rådgivningsfunktionen, som er offentliggjort i oktober 2019, viser, at ordningen er anvendt og værdsat, ligesom evalueringen tyder på, at BPA-rådgivningsfunktionen har en positiv betydning for graden af konflikter og sammenbrud i ansættelses- og samarbejdsforholdet.

Derfor er partierne enige om at videreføre rådgivningsfunktionen for at sikre, at borgere i kraft af deres rolle som arbejdsgiver og/eller arbejdsleder for deres hjælpere fortsat kan få gratis råd og vejledning i arbejdsretlige og arbejdsmiljøretlige spørgsmål, så blandt andet konflikter og sammenbrud i ansættelses- og samarbejdsforholdet i videst muligt omfang undgås.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Videreførelse af Levevilkårsundersøgelsen og Inklusionsmålingen

Partierne er enige om at videreføre Levevilkårsundersøgelsen og Inklusionsmålingen, der tilvejebringer vigtig viden om generelle levevilkår for mennesker med funktionsnedsættelse og dermed bidrager til ligebehandling og inklusion i samfundet. Endvidere sikrer videreførelsen en styrkelse af grundlaget for at sammenligne data på handicapområdet over tid, idet Levevilkårsundersøgelsen og Inklusionsmålingen foretages i henholdsvis 2020 og 2023, hvorved de fireårige intervaller mellem hver Levevilkårsundersøgelse og hver Inklusionsmåling videreføres.

Med videreførelsen sikres desuden Danmarks efterlevelse af forpligtelsen i FN's handicapkonventions artikel 31 om at indsamle passende oplysninger på handicapområdet, herunder statistiske og forskningsmæssige data.

Der afsættes i alt 5,7 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Videreførelse af Ordbog over Dansk Tegnsprog

Ordbog over Dansk Tegnsprog har siden 2008 tjent som opslagsværk og hjælperedskab for døve, døves pårørende samt tegnsprogstolke og andre fagprofessionelle, der arbejder med tegnsprog. Ordbogen har ca. 300 unikke brugere dagligt, mens det skønnes, at ca. 20.000 personer i Danmark anvender dansk tegnsprog enten som modersmål eller som pårørende, professionel eller studerende.

Partierne er enige om at videreføre den fortsatte drift og udvikling af Ordbog over Dansk Tegnsprog for at understøtte døves mulighed for kommunikation og inklusion i samfundet.

Der afsættes i alt 3,2 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Exitpakke til mennesker i prostitution

Den seneste store kortlægning af prostitution er fra 2011, hvor SFI estimerede antallet af mænd og kvinder i prostitution til at udgøre cirka 3.200 personer. Estimatet dækker den synlige prostitution, og der er derfor et mørketal derudover. Partierne er enige om at forbedre trivslen og reducere prostitutionsaktiviteter for udsatte personer i prostitution, hvorfor der afsættes midler til en exitpakke målrettet mennesker i prostitution, der ønsker at forlade prostitutionsmiljøet eller ønsker rådgivning i relation til deres prostitutionserfaringer.

Indsatsen skal ske med udgangspunkt i de blandede erfaringer fra Exit Prostitution, hvortil der med aftalen om udmøntning af satspuljen for 2012 blev afsat midler. Midlerne udmøntes via en ansøgningspulje, jf. bilag 2, til udvalgte kommuner, der ønsker at arbejde intensivt med prostitution og tilstødende problemer som fx gæld og stofmisbrug. En del borgere i prostitution har brug for sociale tilbud, mens de er i prostitution, og hvis de ønsker at forlade prostitution. Kommunerne skal i samarbejde med relevante NGO'er arbejde sammen om indsatsen til borgere, der ønsker rådgivning om alternativer til et liv i prostitution samt til eventuelt videre støtte til at forlade prostitution. Derudover skal projektet have fokus på potentielle ofre for menneskehandel, som derfor skal henvises til indsats-

sen i regi af den nuværende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2019-2021. Målgruppen er danske såvel som udenlandske borgere over 18 år med lovligt ophold i Danmark, der er i prostitution og har sociale vanskeligheder som følge af prostitution.

Endvidere er der enighed om at afsætte midler til at opdatere vidensgrundlaget om prostitution i Danmark. Både prostitutionens omfang og former har udviklet sig siden sidste kortlægning. Der er derfor behov for et nyt vidensgrundlag, der fx skal kortlægge prostitutionens omfang og former, tilstedende sociale problemer og udbredelsen af ønsket om at forlade prostitution.

Der afsættes i alt 55,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Mere investeringstankegang på det sociale område – bedre viden om økonomi og effekt af sociale indsatser

Flere og bedre data om kommunernes indsatser og resultater på socialområdet er helt afgørende, hvis kommunerne skal have bedre forudsætninger for at tilrettelægge deres arbejde i et investeringsperspektiv.

Mangler i datagrundlaget på det sociale område betyder, at det i dag ikke er muligt at få oplysninger om kobling mellem borger, målgruppe, indsats og socialt tilbud. Dermed er det ikke muligt at opnå viden om effekterne af en lang række indsatser på det sociale område.

Med initiativet arbejdes derfor målrettet mod bedre og ensartede data på tværs af kommunerne, så der bliver mulighed for at koble oplysninger om sociale indsatser og udgifterne til indsatserne på individniveau.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til:

- Udvikling af et socialt institutionsregister (sammenhæng mellem borger, målgruppe, indsats, udgift og socialt tilbud)
- Udvikling af hjælpemiddelstatistik (viden om målgruppen og overgangen mellem beskæftigelsesindsatsen og socialindsatsen)

Arbejdet skal ske i samarbejde med KL og kommunerne.

Der afsættes i alt 6,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2021-2023, og 3,0 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Landsdækkende behandlingstilbud til mennesker med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen

Mennesker, som udsættes for seksuelle overgreb i barndommen eller ungdommen, kan senere i livet opleve svære psykiske og sociale problemer. Der findes i dag tre centre for seksuelt misbrugte i landet, der tilbyder behandling til målgruppen. Behandling kan derfor være forbundet med betydelig transporttid, og ventetiderne på de tre eksisterende centre er 1-2,5 år, hvilket kan være retraumatiserende for borgere, der efter mange års tavshed vælger at søge behandling for senfølger.

Partierne er derfor enige om at afsætte midler til, at de tre centre kan udvide deres tilbud til alle fem regioner, så indsatsen er landsdækkende. Det skal sikre, at mennesker, der er ramt af senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen, hurtigere kan få den behandling, som de har brug for, så de får mulighed for at komme videre med deres liv og kan tage del i samfundets fællesskaber.

Der afsættes i alt 33,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2021-2023.

Hjælp til udsatte børn og unge i Grønland

Flere undersøgelser og rapporter peger på, at forholdene for udsatte børn og unge i Grønland, herunder de grønlandske kommuners sagsbehandling i børnesager, er stærkt bekymrende. Den grønlandske

børnetalsmand har flere gange siden efteråret 2015 offentliggjort ”rejserapporter” om forskellige områder i Grønland, som omtaler stærkt bekymrende forhold for udsatte børn og unge, bl.a. udfordringer med at sikre den nødvendige handling på underretninger. Rapporterne og forskellige undersøgelser viser, at der flere steder i Grønland er massive problemer med svigt af børn, og at børnene ikke altid får den nødvendige og rettidige støtte.

Partierne er derfor enige om, at der er behov for at afsætte midler til at understøtte de grønlandske myndigheders arbejde for at forbedre forholdene for udsatte børn og unge i Grønland.

Regeringen har endvidere i 2019 igangsat et fælles tværgående arbejde mellem Grønland og Danmark, som skal analysere udfordringerne og komme med anbefalinger til langsigtede løsninger til, hvordan forholdene for udsatte børn og unge i Grønland kan forbedres. Arbejdsgruppens arbejde skal være færdigt i første halvdel af 2020 og danner afsæt for udmøntningen af midlerne.

Der afsættes i alt 80,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Støtte til udsatte grønlandere i Danmark

Partierne er enige om, at De Grønlandske Huses inklusionsindsats for nytilkomne grønlandere i Danmark er en vigtig del af infrastrukturen for den sociale indsats til nytilkomne og socialt udsatte grønlandere i Danmark.

Derfor ønsker partierne at videreføre inklusionsindsatsen, hvormed der ydes støtte til nytilkomne grønlandere og til husenes brugere samt ved en opsøgende indsats i grønlandske lokalmiljøer. Indsatsen for nytilkomne grønlandere skal således forebygge udsathed blandt grønlandere i Danmark.

Der afsættes i alt 12,3 mio. kr. i perioden 2021-2023, der fordeles ligeligt mellem de fire Grønlandske Huse.

Styrket indsats for implementering af Housing First på hjemløseområdet

Hjemløsetællingen for 2019 viser, at kurven over antallet af hjemløse er fladet ud, og at der er sket et lille fald i antallet af unge hjemløse. Partierne er på trods heraf enige om, at antallet af hjemløse i Danmark stadig er alt for højt.

I Danmark har man siden 2009, hvor man igangsatte Hjemløsestrategien (2009-2013), arbejdet med at omlægge indsatsen til bekæmpelse af hjemløshed efter principperne i Housing First-tilgangen. Hjemløsestrategien viste gode resultater, men der er fortsat brug for viden om barrierer og muligheder i det videre arbejde med at understøtte kommunernes omlægning af deres praksis til evidensbaserede indsatser på området samt bedre forebyggelse blandt særligt unge. Derfor er partierne enige om, at Socialstyrelsens rådgivningsfunktion på hjemløseområdet i 2020-2021 skal afdække og indhente viden i den eksisterende dialog med kommunerne for at kunne styrke arbejdet med Housing First, herunder viden om succeser og udfordringer i arbejdet med særlige målgrupper som fx unge i alderen 18-29 år og ældre hjemløse og hjemløse grønlandere. Vidensafdækningen vil endvidere omfatte internationale erfaringer fra lande som Norge og Finland.

Hjemløseområdet er prioriteret af aftaleparterne, som ønsker at udvikle området. Derfor er partierne enige om, at der allerede nu afsættes midler til, at der i 2022-2023 kan følges op på både ovennævnte afdækning af Housing First, samt erfaringerne fra den igangværende Handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed, der indgik i aftalen om udmøntning af satspuljen for 2018-2021. Opfølgningen drøftes i forbindelse med udmøntning af reserven for 2022.

Partierne præsenteres for en samlet vidensafdækning inden sommerferien 2021.

Der afsættes i alt 22,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Bedre rammer for overgangen til voksenlivet for unge med handicap

Overgangen til voksenlivet er særligt svært for unge med handicap. For det har ofte stor praktisk betydning for deres hverdag, at de fylder 18 år og dermed formelt bliver myndige. For eksempel i forhold til uddannelse, bolig og hjælp og støtte efter relevant lovgivning.

Derfor har disse unge brug for, at denne vigtige overgang bliver forberedt i god tid og med tæt inddragelse af den unge og forældrene. Og de har brug for, at forberedelserne af voksenlivet sker koordineret og velplanlagt, så der i god tid inden fødselsdagen er styr på, hvad der skal ske, når den unge fylder 18 år.

Derfor er partierne enige om, at kommunerne via en lovændring skal forpligtes til at påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet, allerede når den unge fylder 16 år. Forberedelsen skal bl.a. understøtte kommunerne i at løfte deres eksisterende forpligtelse til at sikre, at unge med handicap får den nødvendige hjælp og støtte efter relevant lovgivning – også i overgangen til voksenlivet. Dermed kan både den unge og forældrene være trygge ved, at rammerne for denne vigtige overgang er på plads. Parterne er endvidere enige om, at Socialstyrelsen – i tæt samarbejde med Danske Handicaporganisationer og KL - skal udvikle et inspirationsmateriale med konkrete redskaber, som skal understøtte forberedelsen af den gode overgang og implementeringen af den nye lovbestemmelse.

Der afsættes i alt 6,5 mio. kr. til initiativet i 2020-2023 og 2,0 mio. kr. årligt fra 2024 og frem. De økonomiske konsekvenser af initiativet skal, jf. DUT-princippet, forhandles med KL. Der kan derfor være behov for at regulere på trækket af reserven.

Støtte til ungekrisecenter

Der er i dag en gruppe af unge, som oplever at være i krise, fx på grund af omsorgssvigt, overgreb eller mistroivsel derhjemme, og som er i fare for at ende med at sove på gaden, i parker eller på sofaen hos venner og bekendte.

Derfor er partierne enige om at afsætte midler til at støtte et forsøg med etablering og drift af et ungekrisecenter, drevet af en eller flere private eller frivillige organisationer, der har indgået en samarbejdsaftale med en eller flere kommuner om etableringen af et sådant center. Midlerne udmøntes gennem en ansøgningspulje, jf. bilag 2. Formålet er at afdække, om et sådant initiativ kan hjælpe til at nå nogle unge, som ikke nås i dag, inden de ender på gaden.

Ungekrisecentret skal først og fremmest være et fysisk sted med gratis rådgivningstilbud for personlige (evt. anonyme) henvendelser og skal således levere rådgivning og vejledning i trygge rammer for unge i krise og kriselignende situationer. Derudover skal der være mulighed for, at unge i alderen 14 til 17 år kan overnatte på stedet i akutte situationer i en kortere periode.

Hvis centret etablerer sengepladser, er det et krav, at tilbuddet godkendes som et anbringelsessted, og den unge kan alene opholde sig på stedet i op til fem dage med mulighed for forlængelse i op til yderligere to dage. Sengepladserne vil derudover alene kunne anvendes enten med samtykke fra forældre-myndigheds-indehaver eller uden forældrenes samtykke i de tilfælde, hvor der bliver truffet en egentlig afgørelse om en akut anbringelse af et barn på 14 år eller derover.

Derudover er partierne enige om at øremærke en del af midlerne til en erfaringsopsamling, som bl.a. skal belyse antallet af brugere og deres karakteristika mv. samt belyse sammenhænge med øvrige tilbud.

Der afsættes i alt 16,5 mio. kr. i perioden 2020-2023 til initiativet, heraf 0,5 mio. kr. til en erfaringsopsamling.

Kulegravning af reglerne om særlig støtte til børn og unge

Det er helt afgørende, at hjælpen til udsatte børn og unge gives rettidigt og er målrettet mod det enkelte barns behov. Det forudsætter derfor, at reglerne ikke spænder ben for, at kommunerne kan iværksætte den rigtige hjælp, eller sikrer den fornødne inddragelse af barnet og familien.

Partierne konstaterer, at regeringen har aftalt med KL at iværksætte en kulegravning af reglerne om særlig støtte til børn og unge. Kulegravningen skal se på, om reglerne i tilstrækkelig grad understøtter, at barnets behov kan sættes i centrum. Som led i kulegravningen afholdes bl.a. workshops med kommunerne, ligesom der laves en kortlægning af de eksisterende regler. Aftalepartierne vil følge arbejdet, der påtænkes afsluttet i foråret 2020.

Undersøgelse af udfordringerne i anbringelsessager

En anbringelse uden for hjemmet af et barn er et af de mest indgribende tiltag, som et samfund kan foretage. Det er derfor helt afgørende, at grundlaget for sådanne beslutninger er i orden. Rapporter fra bl.a. tænketanken Justitia peger på, at der er et forbedringspotentiale i sagsbehandlingen, bl.a. ift. afgørelsernes juridiske kvalitet og den uensartede praksis for, hvordan og hvor meget børn og forældre inddrages i udvalgets behandling af deres sag.

På den baggrund er aftalepartierne enige om, at foretage en undersøgelse af kommunernes anbringelsessager. Undersøgelsen foretages ved, at den kommende uafhængige retssikkerhedsenhed, der blev aftalt med satspuljeaftalen for 2019, jf. bilag 4, gennemgår en række sager om anbringelse uden samtykke. Dels sager, hvor Ankestyrelsen har ophævet afgørelsen om anbringelse, dels hvor Ankestyrelsen har opretholdt afgørelsen om anbringelse. Formålet er at skabe overblik over, om der er mønstre i, hvilke sager Ankestyrelsen ikke stadfæster samt synliggøre udfordringerne med udgangspunkt i konkrete sager. Undersøgelsen foretages i løbet af 2020.

Undersøgelsen vil blive sendt til det rådgivende organ, tilknyttet den uafhængige retssikkerhedsenhed. Undersøgelsen vil blive præsenteret for og drøftet med Social- og Indenrigsudvalget og de centrale aktører på området, herunder fagpersoner, organisationer, tidligere anbragte børn og unge og andre med særlig ekspertise inden for anbringelsesområdet, så de får mulighed for at bidrage med deres erfaringer og anbefalinger. Formålet er at sikre et bredt perspektiv på udfordringerne, og at børnene selv får en stemme.

Der afsættes 1,0 mio. kr. i 2020 til initiativet.

Ramme til frivillige sociale indsatser

Partierne er enige om at afsætte driftsstøtte til en række indsatser, som er båret af frivillige kræfter, som løfter vigtige opgaver på civilsamfundsområdet. Partierne er desuden enige om at skabe mere ro om de økonomiske rammer for frivillige, sociale organisationer, så de i god tid ved, hvad de har med at gøre med. Som led heri er partierne enige om, at der afsættes færre midler i støtteperiodens sidste år. Midlerne udløber medio året. Det sker for at undgå, at organisationer, der modtager støtte til drift, først kender deres økonomi for det følgende år, når de årlige finanslovsaftaler indgås ultimo året.

Partierne er enige om at afsætte midler til driftsstøtte til:

- *FBU – ForældreLANDSforeningen*

FBU er en landsdækkende, frivillig forening, som har til formål at samle, støtte og rådgive forældre, hvis børn modtager særlig støtte efter serviceloven, herunder er anbragt uden for hjemmet. Det sker blandt andet gennem telefonrådgivning, forældrekurser og netværksskabende aktiviteter. Der afsættes 2,0 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022 og 1,0 mio. kr. i 2023.

- *Projekt Unik – Børns Trivsel*
 Projekt UNIK er et efterværnsprojekt under foreningen Børns Trivsel. Målgruppen er tidligere anbragte unge mellem 18-30 år. Formålet med Projekt UNIK er at give tidligere anbragte unge en bedre livskvalitet, støtte til at mestre eget liv, en målrettet indsats som udvikler de unges sociale samt personlige færdigheder for at styrke deres sociale robusthed og livsduelighed. Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt i 2020-2022 og 1,3 mio. kr. i 2023.
- *GirlTalk*
 GirlTalk er en indsats målrettet unge piger med fx lavt selvværd, selvmordstanker, problemer med ensomhed mv. GirlTalk tilbyder bl.a. online (chat) og telefonrådgivning og vejledning til unge piger i alderen 12-24 år, foredrag mv. Der afsættes 0,3 mio. kr. årligt i 2020-2022 og 0,2 mio. kr. i 2023.
- *OMBOLD*
 OMBOLD er en nonprofitorganisation, der siden 2003 har udviklet et fodboldkoncept, der specifikt er målrettet samfundsgrupper, der ikke naturligt opsøger almindelige idrætsforeninger. OMBOLD arrangerer blandt andet træning, stævner og mesterskaber med plads til alle. Formålet er at sikre driften af OMBOLDS aktiviteter, så OMBOLD fortsat kan motivere socialt udsatte til engagement og deltagelse i fysisk aktivitet. Der afsættes 2,0 mio. kr. årligt i 2020-2022 og 1,0 mio. kr. i 2023.
- *Idræt for Sindet*
 Idræt for Sindet er en organisation under Dansk Arbejder Idrætsforbund. Idræt for Sindet består af lokale idrætsforeninger drevet af borgere med psykiske vanskeligheder. Idræt for Sindet tilbyder et fællesskab omkring idræt med henblik på at styrke sundhed og livskvalitet. Det er blandt andet Idræt for Sindets mål at gøre medlemmerne parate til på længere sigt at deltage i ordinære idrætsforeninger. Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt i 2020-2022 og 0,8 mio. kr. i 2023.
- *Linie 14 – Ét værested*
 Linie 14 er et værested for tidligere misbrugere i København. Formålet er at skabe rammer om stof-fri fællesskaber og netværk for tidligere misbrugere af stoffer og alkohol, bl.a. gennem aktiviteter, samvær og rådgivning. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i perioden 2020-2022 og 0,3 mio. kr. i 2023.
- *AmiAmi*
 AmiAmi er en organisation, der foretager opsøgende arbejder blandt potentielle ofre for menneskehandel blandt migrant sexarbejdere, blandt andet gennem sundhedstilbud, rådgivning mv. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i 2020-2021 og 2,5 mio. kr. i 2022.
- *Peer-Netværket Danmark*
 Peer-Netværket Danmark er et uafhængigt, landsdækkende netværk af frivillige og lønnede peer-støtter, der blev etableret i 2014 som landsdækkende netværk under LAP, SIND, Gallo Huset, Outsideren og Recovery Lab. Netværket arbejder med peer-støtte i regioner, kommuner, civilsamfund og landsdækkende netværksaktiviteter. Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt i 2021-2022 og 0,8 mio. kr. i 2023.
- *KVINFOs mentornetværk*
 Målsætningen med Mentornetværket under KVINFO er at gøre det lettere for nytilkomne kvinder herunder indvandrer- eller flygtningekvinder at finde vej ind på det danske arbejdsmarked og blive en integreret del af det danske samfund. Der afsættes 2,0 mio. kr. årligt i 2021-2022.

Løsning af grænsehindringer for førtidspensionister i rigsfællesskabet

Partierne er enige om at afsætte midler til at udmønte aftale i Rigsfællesskabet om lettelse af grænsehindringer, når personer, der er tilkendt førtidspension i en rigsdelt, flytter til en anden rigsdelt. Følgende tre initiativer implementeres i hver rigsdels lovgivning:

- 1) Hver rigsdelt vil skulle udveksle relevante oplysninger, der nedsætter sagsbehandlingstiden i forbindelse med behandling af sager om førtidspension ved flytning mellem rigsdeltene.
- 2) Der indføres en overgangsordning, som indebærer, at førtidspensionister ved flytning mellem rigsdeltene kan medtage sin førtidspension, indtil der er truffet afgørelse i sagen, dog højst i 12 måneder.
- 3) Førtidspensionister, der er tilkendt højeste førtidspension i den fraflyttede rigsdelt, tildeles automatisk førtidspension i den tilflyttede rigsdelt, og førtidspensionister, der er tilkendt førtidspension i Danmark, tildeles automatisk højeste førtidspension ved flytning til andre rigsdelt.

Der afsættes 1,0 mio. kr. årligt til ordningen fra 2020 og frem.

Døgnåbning af Livslinien

Livslinien tilbyder støtte og rådgivning til personer, der er i krise eller har tanker om selvmord. Med aftale om udmøntning af satspuljen for 2016-2019 blev der afsat midler til at videreføre den eksisterende natåbning af Livslinien. Satspuljemidlerne blev givet på baggrund af en evaluering fra 2015. Denne evaluering viste, at Livslinien med natåbning i højere grad er i stand til at hjælpe selvmordstruede, idet der gennemføres flere rådgivningssamtaler end forud for den udvidede åbningstid, og idet samtalerne opfylder et særligt behov hos brugerne for rådgivning i nattetimerne, hvor andre selvmordsforebyggende tilbud har lukket.

Den nuværende bevilling, der gør det muligt at tilbyde rådgivning til kl. 04.00, udløber med udgangen af 2019. Partierne er på den baggrund enige om at udvide åbningstiderne for Livsliniens telefonrådgivning, så de fremover kan tilbyde rådgivning døgnet rundt.

Der afsættes i alt 8,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2023.

Opfølgning på demenshandlingsplan 2025

Med den politiske aftale om den nationale demenshandlingsplan 2025 besluttede en enig satspuljekreds prioriteringen af 470 mio. kr. til 23 konkrete initiativer på demensområdet. Med demenshandlingsplanen opstillede man desuden tre nationale mål for demensindsatsen frem mod 2025:

- 1) Danmark skal have 98 demensvenlige kommuner,
- 2) Flere mennesker med demens skal udredes og 80 pct. skal have en specifik diagnose
- 3) En forbedret pleje- og behandlingsindsats skal nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens med 50 pct.

Demenshandlingsplanen har bidraget til en positiv udvikling på området og gjort en reel forskel for mennesker med demens og deres pårørende. En lang række af handlingsplanens initiativer har karakter af forskellige færdigudviklede værktøjer, der også fremadrettet kan hjælpe centrale aktører som kommuner og regioner med at give mennesker med demens og deres pårørende et trygt og værdigt liv med demens. Samtidig er der også sidenhen igangsat en række initiativer til styrkelse af indsatserne på demensområdet, som eksempelvis handlingsplan til bekæmpelse af udadreagerende adfærd på demensområdet, udbredelse af LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende med særligt fokus på demensområdet, forsøgsordning med bemandning af mennesker med en demensdiagnose, bedre hjælp til borgere med demens i det offentlige rum ved hjælp af demensbadge og frivillige tryghedspersoner til mennesker med demens på sygehuse. Endvidere har en enig satspuljekreds igennem årene prioriteret varige midler til demensområdet som eksempelvis permanente midler til Nationalt Videnscenter for Demens og bedre mulighed for behandling af varigt inhabile. Det er alt sammen initiativer, der skal

bidrage til opfyldelse af de nationale mål om, at Danmark bliver mere demensvenligt, at flere får en specifik diagnose, samt at forbruget af antipsykotisk medicin reduceres.

Parterne er dog enige om behovet for fortsat at understøtte nogle af indsatserne i demenshandlingsplanen for at nå målene. Det drejer sig om indsatser inden for følgende tre temaer, der knytter sig op på de tre mål for demensindsatsen:

- Bedre kvalitet i udredning af mennesker med demens
- Nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin
- Meningsfulde hverdage for mennesker med demens og deres pårørende.

Aftaleparterne er derfor enige om konkret at afsætte midler til følgende:

- Mere specialiserede og tværfaglige udrednings- og behandlingenheder, som skal understøtte en fortsat styrkelse af kvaliteten i udredning og behandling af demenssygdomme og bidrage til målet om, at 80 pct. skal have en specifik diagnose (60 mio. kr.).
- Validering og udrulning af værktøj til almen praksis til brug for tidlig opsporing af demens til sikring af rettidig udredning af demens i almen praksis (5 mio. kr.)
- Monitorerings- og læringsindsatser til nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens samt læringsindsatser ift. smertelindring (4 mio. kr.).
- Udbredelse af ”I sikre hænder”, hvor Dansk Selskab for Patientsikkerhed rådgiver og oplærer medarbejdere i kommunerne i systematiserede arbejdsgange så eksempelvis medicinfejl minimeres (16 mio. kr.).
- Pulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin (24 mio. kr.).
- Videreførelse af demensrejsehold med særligt fokus på reduktion af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens (20 mio. kr.).
- Videreførelse af de eksisterende rådgivnings- og aktivitetscentre, som bl.a. tilbyder rådgivning og støtte samt sociale og fysiske aktiviteter til mennesker med demens, herunder yngre med demens, og deres pårørende (52 mio. kr.).
- Videreførelse og udbredelse af Nationalt Videnscenter for Demens’ værktøjskasse med materiale målrettet demensramte, deres pårørende og fagpersoner, der rådgiver og underviser mennesker med demens og deres pårørende (5 mio. kr.).
- Flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud til mennesker demens og deres pårørende, der skal sikre pårørende et frirum fra sygdommen (40 mio. kr.).
- Udbredelse af gode erfaringer med fysisk træning og aktivitet, så flere kan få glæde af de erfaringer, man allerede ved virker (2 mio. kr.).
- Pulje til lokale og landsdækkende demensvenlige aktiviteter, herunder demensvenlige boformer for mennesker med demens sammen med deres pårørende (16 mio. kr.).
- Årets demenspris, som giver anerkendelse til medarbejdere, der har gjort en særlig indsats på demensområdet. Samtidig uddeles en pris for Årets pårørende for at anerkende de mange pårørende, som ligeledes gør en kæmpe indsats (0,4 mio. kr.).

Der afsættes i alt 244,4 mio. kr. til ovenstående indsatser i perioden 2020-2023. Parterne er enige om, at initiativerne delvist finansieres med i alt 100 mio. kr. af de allerede afsatte midler til Handlingsplan for det gode ældreliv.

Supplerende finansiering til at fjerne aldersloftet for tilskud til psykologbehandling af angst

I aftale om udmøntning af satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022 blev der afsat 23,0 mio. kr. i 2019 og 30,0 mio. kr. årligt herefter til at fjerne aldersloftet på tilskud til psykologbehandling af angst på 38 år. Som følge af efterfølgende forhandlinger med Danske Regioner og KL blev det besluttet, at regionerne og kommunerne tilsammen skal kompenseres yderligere med 1,2 mio. kr. årligt.

Partierne er derfor enige om at afsætte 1,2 mio. kr. til efterreguleringen af bevillingen fra 2020 og frem.

Supplerende finansiering til udarbejdelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner

I aftale om udmøntning af satspuljen for 2019-2022 blev der afsat 14,0 mio. kr. årligt til finansiering af ændringen af psykiatrilovens bestemmelser om udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, jf. lov nr. 506 af 1. maj 2019. Som følge af efterfølgende forhandlinger med Danske Regioner og KL blev det besluttet, at regionerne og kommunerne tilsammen skal kompenseres yderligere med 13,6 mio. kr. årligt.

Partierne er derfor enige om at afsætte 13,6 mio. kr. til efterreguleringen af bevillingen fra 2020 og frem.

Opfølgning på fasttilknyttede læger på plejecentre

Ordnningen med fasttilknyttede læger på plejecentre blev indført med aftale om udmøntning af satspuljen for 2016-2019 med henblik på at forbedre den sundhedsfaglige behandling af beboere på plejecentre, herunder at reducere antallet af forebyggelige indlæggelser, genindlæggelser og korttidsindlæggelser samt forbedring af medicin håndteringen mv. Ordningen indebærer dels, at de fast tilknyttede læger kan yde generel sundhedsfaglig rådgivning til personalet på plejecentre dels, at beboere på plejecentre bliver tilbudt at vælge den læge, som er fast tilknyttet plejecentret, og at den faste læge varetager behandlingen af de beboere, der har valgt denne.

I forlængelse af stadig kortere indlæggelsestider oplever kommunerne i stigende grad at skulle håndtere borgere med komplekse problemstillinger, hvorfor en videreførelse af ordningen er af stor betydning for kvaliteten i opgavevaretagelsen i kommunerne, herunder i forhold til medicin håndtering fx i forhold til antipsykotisk medicin til borgere med demens.

Partierne er derfor enige om fortsat at understøtte, at kommunerne kan honorere de faste læger på plejecentre til at yde sundhedsfaglig rådgivning til personalet. Det gælder både kommuner, der har indført ordningen på plejecentre i kommunen og allerede har gode erfaringer med initiativet og kommuner, der endnu ikke er helt i mål.

Der afsættes i alt 20,0 mio. kr. til indsatsen i perioden 2020-2021.

Videreførelse af Det Nationale Sorgcenter

Med aftale om udmøntning af satspuljen på sundhedsområdet for 2016-2019 blev der afsat midler til oprettelsen af Det Nationale Sorgcenter, der skal sikre, at mennesker, som udviser en kompliceret sorgreaktion, modtager kompetent hjælp til bearbejdning af sorgen, så deres og familiens liv ikke hæmmes unødigt af sorgen. Centret skal understøtte dette ved at:

- styrke og koordinere forskning i forhold til udviklingen af konkrete evidensbaserede behandlingstilbud og tidlige indsatser.
- indsamle, systematisere og formidle viden til sorgområdets aktører i regioner og kommuner til gavn for psykologisk behandling og rådgivning af efterladte.
- opbygge kompetencer og udbrede viden om tidlige indsatser og behandling af mennesker med kompliceret sorg.

Partierne er enige om at videreføre bevillingen til Det Nationale Sorgcenter med i alt 8,0 mio. kr. i perioden 2020-2023.

Opfølgning på demensboligpuljen

Med aftale om udmøntning af satspuljen for 2015-2018 blev der afsat i alt 50,0 mio. kr. til mere demensegnede plejeboliger (demensboligpuljen). Det er efter udmøntningen af puljen konstateret, at en række kommuner har afløftet udgifter til moms på et uretmæssigt grundlag. Momsudgifterne til de-

mensindretning af plejeboligers bolig- og fællesarealer skulle enten have været dækket via puljen, hvor midlerne er udmøntet, eller gennem huslejestigninger for beboerne.

Partierne er enige om at afsætte midler til at dække momsudgifterne fra demensboligpuljen, da huslejestigninger for beboerne ikke har været hensigten med puljen. I forbindelse med den endelige afregning af momsrefusion for 2019 i foråret 2020 skal de berørte kommuner foretage en korrektion af deres indberetning, således at momsrefusion, der er hjemtaget på et uretmæssigt grundlag, tilføres til ordningen.

Der afsættes i alt 8,0 mio. kr. til indsatsen i 2020.

Pulje til mere hjemlighed på plejehjem

Plejehjemmet er beboernes hjem. Et demensvenligt plejehjem er bl.a. kendetegnet ved hjemlighed, genkendelighed og tryghed. At skabe et godt liv for plejhjemsbeboere handler i høj grad om hjemlighed, værdighed og et velfungerende hverdagsliv. Det har desuden stor betydning for beboerne, at deres familie opfatter plejhjemmet som et rart og vedkommende sted at komme på besøg. Et sted med sjæl og hyggelige og hjemlige rammer, hvor der er tæt kontakt mellem personalet og de pårørende, og hvor det er muligt for de pårørende at deltage i beboernes liv.

Satspuljepartierne er enige om at afsætte midler til en pulje, hvor kommuner, selvejende institutioner, friplejeboligleverandører og andre, der ejer eller driver plejecentre og plejehjem, kan søge midler til at skabe mere hjemlige og genkendelige rammer på plejehjem mv. med afsæt i beboernes ønsker.

På den baggrund er parterne enige om at afsætte i alt 20,3 mio. kr. i 2021-2022 til en pulje til mere hjemlighed på plejehjem mv. Heraf afsættes 0,3 mio. kr. i 2022 til, at Sundhedsstyrelsen gennemfører en ekstern evaluering.

Etablering af Whistleblowerordning i Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Med aftale om udmøntning af satspuljen 2019 på det sociale området blev det aftalt at etablere en whistleblowerordning på det frivillige sociale område. Ordningen er endnu ikke etableret. Partierne er enige om, at ordningen hensigtsmæssigt kan etableres i sammenhæng med den rådgivende funktion, som Center for Frivilligt Socialt Arbejde har på området for såvel små som store frivillige sociale for- eninger. Der indsamles i forbindelse med ordningen relevant viden om antallet af henvendelser, bag- grund for henvendelser mv. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i perioden 2020-2022 til en whistleblower- ordning i Center for Frivilligt Socialt Arbejde.

Forudsætninger for aftalen

I tillæg til udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsom- rådet indgår en række forslag til omprioriteringer af eksisterende satspuljebestemmelser, som en del af forudsætningerne for aftalen.

Endvidere indgår finansiering på 10,0 mio. kr. i 2020 til Socialstyrelsen. Midlerne er overgangsfinan- sierung efter satspuljeforligets opsigelse og skal sikre, at Socialstyrelsen fortsat kan understøtte kom- munerne i at føre en virksom socialpolitik.

Prioriteringer i denne aftale kan ikke omprioriteres i regeringens prioriteringsoplæg, bortset fra evt. uforbrugte midler mv. Omprioriteringer forudsætter aftale i kredsen.

Partierne er enige i forudsætningerne for udmøntningen af aftalen for 2020.

Opgørelse af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet

Reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet svarer til de frigivne midler i den tidligere satspulje, som er opgjort på baggrund af Aftale om udmøntning af satspuljen for 2019. Hertil er reserven tilført et årligt beløb svarende til niveauet for den gennemsnitlige årlige tilførs-

sel til satspuljen som følge af uforbrugte midler og omprioritering af opsparing i perioden 2015-2019. Endelig er reserven tilført midler som følge af tilbageførelse af midler vedr. sagen om bedrageri i Socialstyrelsen, jf. Aftale om at tilbageføre svindede midler til satspuljen. Aftalepartierne anerkender principperne for opgørelsen af den nye reserve.

Satspuljen betegner de midler, der som følge af satsreguleringsprocenten årligt blev udmøntet til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på forbedring af vilkårene for overførselsindkomstmottagere og svage grupper.

Partierne anerkender den historiske tilblivelse af satspuljen og bakker med aftalen op om at tilstræbe, at midlerne i den nye reserve i enighed mellem partierne fordeles og anvendes til udsatte og svage grupper. Der gives særlig prioritet til socialområdet, som derved modtager langt hovedparten af midlerne.

Bilag 1. Principper for udmøntning af reserven

Partierne bag aftalen er enige om, at ”reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet” skal fungere som en katalysator for en bæredygtig, helhedsorienteret og forventet mere virkningsfuld socialpolitik. Partierne er desuden enige om, at civilsamfundet spiller en helt afgørende rolle i den sociale indsats.

Reserven anvendes til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsarbejdsmarkedsområdet mv., men i overensstemmelse med *Aftale om en ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparring for overførselsmodtagere* af 30. november 2018 vil der blive givet ”helt særlig prioritet til socialområdet, som dermed vil modtage langt hovedparten af midlerne”, ligesom det vil blive ”prioriteret at understøtte et velfungerende civilsamfund”. Reserven anvendes som altovervejende udgangspunkt til midlertidige initiativer samt forsøgs- og udviklingsprojekter.

Partierne er enige om, at der frem mod næste års aftale om udmøntning af reserven skal forberedes en drøftelse af nogle principper for, hvordan reserven kan udmøntes, så den i videst muligt omfang kan fremme en forventet mere virkningsfuld socialpolitik.

Som afsæt for forhandlinger om principperne for udmøntningen af reserven har partierne noteret sig følgende:

- Udviklings- og Investeringsprogrammerne på henholdsvis børne- og voksenområdet er centrale katalysatorer for at udvikle og udbrede virkningsfulde indsatser, som er efterspurgt i kommuner og blandt andre aktører på området. Programmerne understøtter en systematisk og strategisk prioritering af indsatser på baggrund af faglige indstillinger fra kommuner, Socialstyrelsen mv.

Principperne skal understrege vigtigheden af at prioritere langsigtede og strategiske indsatser i forbindelse med udmøntning af reserven. Samtidig anerkendes det, at udvikling af socialområdet samlet set også rækker ud over udvikling af konkrete metoder og indsatser, som det finder sted i fx Udviklings- og Investeringsprogrammerne.

- I Danmark spiller civilsamfundet en ganske særlig rolle i den sociale indsats for udsatte og sårbare mennesker. Der er mange frivillige, sociale organisationer, herunder små organisationer, der dygtigt rækker en støttende hånd ud til de mennesker, der har særligt brug for det. Samtidig er civilsamfundet en bærende kraft i innovationen af nye sociale indsatser og er også på den måde en del af infrastrukturen på området samlet set.

Principperne skal afspejle et politisk ønske om, at civilsamfundet også fremover skal spille en væsentlig rolle på det sociale område. Både i den nære relation og lokale forankring og i forhold til den sociale innovation og støtte. Samtidig anerkendes det, at der er behov for at målrette og prioritere støtten til civilsamfundet, så der bliver skabt ro til at opnå de formål, som støtten er givet til.

- Der er over en årrække iværksat større og mindre indsatser for forskellige målgrupper. Midlerne er ofte afsat for en midlertidig periode med henblik på, at den videre forankring finder sted i fx kommuner el.lign.

Principperne skal understøtte et politisk ønske om at følge op på tidligere iværksatte indsatser til enkelte målgrupper, så der bygges videre på gode erfaringer, og indsatser ikke tabes på gulvet. Samtidig anerkendes det, at det medfører et ansvar for tidligt i processen at gøre sig overvejelser om mulig forankring og opfølgning på indsatserne.

Bilag 2. Kriterier vedr. ansøgningspuljer på social- og indenrigsområdet

Styrket frivillig økonomi- og gældsrådgivning

Puljens formål er at støtte projekter, som tilbyder gratis økonomi- og gældsrådgivning, der hjælper socialt udsatte mennesker med gældsproblemer og som kan yde forebyggende rådgivning til særligt udsatte målgrupper, herunder gældsrådgivning med forebyggende formål. Målgruppen er socialt udsatte mennesker, som har en kombination af lav indkomst, gæld og lavt rådighedsbeløb samt særligt særlige målgrupper som fx unge med en begyndende spillegæld eller mennesker, der står i en svær økonomisk situation og samtidig skal håndtere livskriser som fx skilsmisse og spørgsmål om forældremyndighed. Ansøgerkredsen er frivillige sociale foreninger og private organisationer, herunder almene boligorganisationer. Gældsrådgivningen sker i forpligtende partnerskab mellem relevante og tværsektorielle aktører – fx mellem kommunale myndigheder, frivillige foreninger og almene boligorganisationer. Gældsrådgivningen skal være uvildig og fortrolig og primært ydes af frivillige med relevante faglige kompetencer. Projekterne skal bygge bro og samarbejde med relevante kommuner, myndigheder og andre civilsamfundsindsatser om en helhedsorienteret indsats. Der kan søges støtte til etablering af nye frivillige gældsrådgivninger samt videreførelse eller udvidelse af eksisterende frivillige gældsrådgivninger. Der vil blive lagt vægt på, at der er geografisk spredning mellem rådgivningerne, samt vægt på projekter, som dækker geografisk bredt, fx gennem lokale afdelinger. Ansøger forpligter sig til at arbejde efter kvalitetsstandarder om indhold i gældsrådgivning, kompetencer, etik og dokumentation fastsat og beskrevet i vidensfunktionen. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere ansøgningskriterier for puljen kan efterfølgende blive fastsat af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til fire år.

Der afsættes 12,0 mio. kr. i 2020 og 13,0 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til puljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningspulje i 2020. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Fritidsplas til socialt udsatte børn og unge

Formålet med puljen er at styrke udsatte børn og unges sociale kompetencer og muligheder for at deltage i foreningslivet gennem udbredelsen af fritidsplas, bestående af en kombination af fritidsvejledning og økonomisk støtte til børn og unge til kontingent og udstyr. Puljens ansøgerkreds er kommuner, der ikke har en eksisterende fritidsplasordning. Målgruppen er udsatte børn, unge, der ikke selv har mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, og deres familier. Det er et kriterie for at få del i puljen, at foreningslivet i kommunen er tænkt med i det lokale projekt. Det er desuden et kriterie for at få del i puljen, at en eller flere fritidsvejledere tilknyttes projektet i kommunen. Projekterne skal ligge inden for den faglige ramme, som Socialstyrelsen udarbejder på baggrund af eksisterende viden. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til fire år.

Der afsættes 13,1 mio. kr. i 2021, 3,6 mio. kr. i 2022 og 4,9 mio. kr. i 2023.

Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningspulje i 2021. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til ansøgningspuljen til administration af puljen.

Støtte til julehjælp

Puljens formål er at støtte frivillige foreninger og organisationers uddeling af julehjælp til udsatte familier og derigennem hjælpe familierne via deres sociale indsatser. Målgruppen er socialt udsatte familier med børn, der er økonomisk klemte, og som ikke har råd til at holde jul med mad og gaver. Familierne skal have lovligt ophold i Danmark. Ansøgerkredsen er landsdækkende frivillige foreninger og organisationer, som uddeler julehjælp. Tilskuddet til de enkelte foreninger og organisationer fordeles på grundlag af en fordelingsnøgle. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 5,0 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til puljen.

Puljen udmøntes én gang hvert andet år med to års bevillinger. Projektperioden er toårig. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Støtte til sommerferiehjælp

Puljens formål er at yde støtte til sommerferieophold for socialt udsatte familier med hjemmeboende børn samt opfølgende sociale aktiviteter, så familierne kan få hjælp til at få hverdagen til at hænge bedre sammen samt få udvidet deres sociale netværk. Målgruppen er socialt udsatte familier med hjemmeboende børn, som ikke selv har mulighed for at komme på sommerferie. Familierne skal have lovligt ophold i Danmark. Ansøgerkredsen er frivillige sociale foreninger og organisationer samt almennyttige boligforeninger, der arrangerer og gennemfører sommerferieophold. Både forældre og børn skal deltage i sommerferieopholdet, og der skal tilbydes minimum to opfølgende sociale aktiviteter for familierne efter sommerferieopholdet inden for et år, som kan bidrage til at fastholde og udvikle familiernes kontakter og netværk og til at forbedre familiernes trivsel. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 5,0 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til puljen.

Puljen udmøntes én gang hvert andet år med to års bevillinger. Projektperioden er toårig. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Støtte til etablering af midlertidige nødovertatningstilbud

Puljens formål er at sikre oprettelse af midlertidige nødovertatningstilbud, som gadesovende hjemløse kan benytte til akut overnatning i vintermånederne og dermed bl.a. modvirke de helbredsmæssige problemer, som målgruppen af hjemløse ellers kan opleve. Målgruppen er gadesovende hjemløse med lovligt ophold i Danmark, som har behov for et akut overnatningstilbud i vintermånederne. Ansøgerkredsen er frivillige foreninger og organisationer samt kommuner. Tilbud, der er oprettet efter § 110 i serviceloven, kan ligeledes søge om midler fra puljen, hvis kapaciteten udvides med ad hoc pladser. Ved vurderingen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på den geografiske fordeling af tilskud under hensyn til antallet af hjemløse i kommunerne. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål.

Der afsættes 5,0 mio. kr. årligt fra 2020 og frem til puljen.

Puljen udmøntes én gang hvert andet år med to års bevillinger. Projektperioden er toårig. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Exitpakke til mennesker i prostitution

Puljens formål er at give mennesker i prostitution mulighed for at få rådgivning om alternativer til et liv i prostitution og evt. støtte til at forlade prostitution gennem en målrettet og helhedsorienteret indsats. Målgruppen er danske såvel som udenlandske borgere over 18 år med lovligt ophold i Danmark, der er i prostitution og har sociale vanskeligheder som følge af prostitution. Hvis projekterne kommer i kontakt med potentielle ofre for menneskehandel i Danmark henvises de til indsatser mod menneskehandel i regi af gældende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Ansøgerkredsen er kommuner i samarbejde med NGO'er. Kommunerne kan etablere partnerskaber med flere kommuner. Rådgivningen og støtten skal varetages af medarbejdere med relevante kompetencer til at arbejde med målgruppen og skal baseres på relevante metoder eller tilgange. Projekterne forpligter sig til at samarbejde med Socialstyrelsen om fx vidensopsamling og formidling af projekternes erfaringer. Det er et krav, at tilskudsmodtagere afrapporterer, hvor mange borgere som deltager i projektet. Yderligere kriterier for puljen kan efterfølgende blive fastsat af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i op til fire år.

Der afsættes 6,8 mio. kr. i 2020, 14,5 mio. kr. i 2021, 14,6 mio. kr. i 2022 og 14,5 mio. kr. i 2023 til puljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningspulje i 2020. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Støtte til ungekrisecenter

Formålet med puljen er at støtte etableringen og driften af et ungekrisecenter, som skal give børn og unge under 18 år et sted, hvor de kan gå direkte ind "fra gaden" og få hjælp og vejledning, når de oplever at være i krise. Derudover vil der være mulighed for, at unge i alderen 14 til 17 år kan overnatte på stedet i akutte situationer i en kortere periode.

Puljens ansøgerkreds er private og frivillige organisationer, og det forventes, at én organisation kan modtage støtte fra ansøgningspuljen. Det er et krav til ansøgeren, at der er indgået en samarbejdsaftale med en eller flere kommuner om etableringen. Målgruppen er sårbare og udsatte børn og unge under 18 år i krise eller kriselignende tilstand. Det er et kriterie for at få del i puljen, at centret etableres som et fysisk sted, og tilbuddet skal være gratis for børn og unge at benytte. Hvis centret etablerer sengepladser, er det et krav, at tilbuddet godkendes som et anbringelsessted og alene anvendes enten med samtykke fra forældremyndighedsindehaver, når der ikke foreligger en afgørelse om anbringelse fra kommunen, eller uden forældrenes samtykke i de tilfælde, hvor der bliver truffet en afgørelse om en akut anbringelse af et barn på 14-17 år. Endeligt er det et krav, at tilskudsmodtager forpligter sig på at afrapportere løbende på antal brugere af tilbuddet, deres karakteristika mv. til brug for en samlet erfaringsopsamling af forsøget. Yderligere kriterier for udmøntning af puljen kan fastsættes efterfølgende af Social- og Indenrigsministeriet inden for puljens formål. Der kan med ansøgningspuljen opnås støtte i fire år.

Der afsættes 3,2 mio. kr. i 2020, 4,3 mio. kr. i 2021, 4,5 mio. kr. i 2022 og 4,0 mio. kr. i 2023 til puljen. Midlerne udmøntes samlet i én ansøgningspulje i 2020. Der kan reserveres op til 3 pct. af bevillingen til administration af puljen.

Bilag 3. Oversigt over aftale om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023

Tabel 1

Aftale om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023

Nr.	Mio. kr., 2020-pl	2020	2021	2022	2023	Varigt	I alt
Social- og Indenrigsministeriet i alt		86,6	126,4	135,9	127,8	20,0	476,7
1	Styrket frivillig økonomi- og gældsrådgivning	13,0	14,0	14,0	14,0	-	55,0
2	Fritidspas til socialt udsatte børn og unge	-	13,8	3,6	4,9	-	22,3
3	Styrket infrastruktur på civilsamfundsområdet	10,0	8,0	17,2	17,2	-	52,4
4	Permanent støtte til julehjælp, sommerferiehjælp og nødovernatnings-tilbud	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	60,0
5	Videreførelse af BPA-rådgivningsfunktionen	1,0	1,0	1,0	1,0	-	4,0
6	Videreførelse af Levevilkårsundersøgelsen og Inklusionsmålingen	3,3	1,0	0,3	1,1	-	5,7
7	Videreførelse af Ordbog over Dansk Tegnsprog	0,8	0,8	0,8	0,8	-	3,2
8	Exitpakke til mennesker i prostitution	10,0	15,0	15,0	15,0	-	55,0
9	Mere investeringstankegang på det sociale område – Bedre viden om økonomi og effekt af sociale indsatser	-	2,0	2,0	2,0	3,0	6,0
10	Landsdækkende behandlingstilbud til mennesker med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen	-	11,0	11,0	11,0	-	33,0
11	Hjælp til udsatte børn og unge i Grønland	20,0	20,0	20,0	20,0	-	80,0
12	Støtte til udsatte grønlændere i Danmark	-	4,1	4,1	4,1	-	12,3
13	Etablering af Whistleblowerordning i Center for Frivilligt Socialt Arbejde	0,5	0,5	0,5	-	-	1,5
14	Styrket indsats for implementering af Housing First på hjemløseområdet	1,0	1,0	10,0	10,0	-	22,0
15	Bedre rammer for overgangen til voksenlivet for unge med handicap	0,5	2,0	2,0	2,0	2,0	6,5
16	Støtte til ungekrisecenter	3,2	4,4	4,6	4,3	-	16,5
17	Undersøgelse af udfordringerne i anbringelsessager	1,0	-	-	-	-	1,0
18	Ramme til frivillige sociale indsatser	7,3	12,8	14,8	5,4	-	40,3
	- Heraf FBU ForældreLANDSforeningen	-	2,0	2,0	1,0	-	5,0
	- Heraf Projekt Unik - Børns Trivsel	2,5	2,5	2,5	1,3	-	8,8
	- Heraf GirlTalk	0,3	0,3	0,3	0,2	-	1,1
	- Heraf OMBOLD	2,0	2,0	2,0	1,0	-	7,0
	- Heraf Idræt for Sindet	1,5	1,5	1,5	0,8	-	5,3
	- Heraf Linie 14 - Et værested	0,5	0,5	0,5	0,3	-	1,8
	- Heraf AmiAmi	0,5	0,5	2,5	-	-	3,5
	- Heraf Peer-Netværket Danmark	-	1,5	1,5	0,8	-	3,8
	- Heraf Mentornetværket hos KVINFO	-	2,0	2,0	-	-	4,0
Beskæftigelsesministeriet i alt		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
19	Løsning af grænsehindre for førtidspensionister i rigsfællesskabet	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Sundheds- og Ældreministeriet i alt		99,2	101,1	101,0	66,6	14,8	367,9
20	Døgnåbning af Livslinien	2,0	2,0	2,0	2,0	-	8,0
21	Opfølgning på demenshandlingsplan 2025	57,4	72,3	66,9	47,8	-	244,4
22	Supplerende finansiering til at fjerne aldersloftet for tilskud til psykolog-behandling af angst	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	4,8
23	Supplerende finansiering til udarbejdelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6	54,4
24	Opfølgning på fast tilknyttede læger på plejecentre	15,0	5,0	-	-	-	20,0
25	Videreførelse af Det Nationale Sorgcenter	2,0	2,0	2,0	2,0	-	8,0
26	Opfølgning på demensboligpuljen	8,0	-	-	-	-	8,0
27	Pulje til mere hjemlighed på plejehjem	-	5,0	15,3	-	-	20,3
Aftale i alt*		186,8	228,5	237,9	195,4	35,8	848,6

*Heri indgår forudsætninger for forhandlingerne, herunder omprioritering af i alt 159,0 mio. kr. 2020-2023.

Bilag 4

Fra aftale om udmøntning af satspuljen for 2019

1	Titel	Styrkelse af borgernes retssikkerhed						
2	Forslagsstiller	-						
3	Tilskudsmodtager	-						
4	Forslagets formål	Formålet med initiativet er, at gennemsigtheden og overvågningen af borgernes retssikkerhed på det sociale område skal styrkes. De seneste offentliggjorte danmarkskort viser således, at omgørelsesprocenterne for kommunernes afgørelse i Ankestyrelsen er for høje.						
5	Beskrivelse af initiativet og aktiviteter	Der afsættes i alt 12 mio. kr. i perioden 2019-2022 til gennemførelse af initiativer der skal bidrage til en styrkelse af borgernes retssikkerhed på det sociale område. Forslag hertil skal indeholde en forankring af en styrket indsats i en institutionel enhed. Enheden skal bl.a. arbejde med spørgsmål vedrørende kommuners praksis og en sammenligning af praksis i kommunerne, herunder sagsbehandlingstider, oplysning af sager, individuel vurdering af behov mv. Forslagene forhandles med partierne bag satspuljeaftalen inden 1. marts 2019.						
6	Forslagets succeskriterier	Succeskriteriet er at styrke gennemsigtheden og overvågningen af borgernes retssikkerhed på det sociale område.						
7	Viden, evaluering og opfølgning	Initiativet skal ikke evalueres særskilt. Initiativet har ikke udvikling af ny viden som formål.						
8	Udmøntning, inkl. tidsplan	<i>Udmøntning</i> Initiativet skal ikke evalueres særskilt, men der følges op via danmarkskortene over kommunernes omgørelsesprocenter i Ankestyrelsen på socialområdet. <i>Tidsplan</i> <table border="1" data-bbox="486 1211 1267 1357"> <thead> <tr> <th>Tid</th> <th>Aktivitet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. kvartal 2019</td> <td>Udarbejdelse af forslag, forhandling med satspuljekredsen</td> </tr> <tr> <td>2. kvartal 2019</td> <td>Arbejdet i enheden påbegyndes</td> </tr> </tbody> </table>	Tid	Aktivitet	1. kvartal 2019	Udarbejdelse af forslag, forhandling med satspuljekredsen	2. kvartal 2019	Arbejdet i enheden påbegyndes
Tid	Aktivitet							
1. kvartal 2019	Udarbejdelse af forslag, forhandling med satspuljekredsen							
2. kvartal 2019	Arbejdet i enheden påbegyndes							
9	Varighed og implementering	Initiativet er fireårigt og udmøntes i perioden 2019-2022.						
10	Evt. efterregulering	Behovet for efterregulering vil afhænge af de konkrete initiativer.						

Mio. kr. i 2019-PL	2019	2020	2021	2022	I alt
Forslag i alt	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0

Bilag 5

Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Det Radikale Venstre er uenige i regeringens fortolkning af forligsbindingerne vedrørende aftalen om fordelingen af midlerne fra satspuljen. Satspuljen har gennem tiden været genstand for meget kritik, men er også grundlaget for sociale indsatser for over 15 mia. kr. og vil løbende generere midler til fortsat prioritering på baggrund af den historisk lavere regulering af overførselsindkomsterne.

Selv om vi accepterer, at regeringen har valgt at invitere flere partier til forhandlingerne om udmøntning, så er det fortsat vores opfattelse, at forliget består af de partier, som har tilsluttet sig aftalen d. 21. december 2018, og at det fremadrettet alene er disse partier, som forligskredsen er forpligtet til at udmønte midlerne sammen med.